

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 3.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.59>
УДК 336.144(477)

V. P. Khomutenko,

к. е. н, професор, судовий експерт

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7204-7209>

I. S. Lutsenko,

к. е. н., доцент, Одеський національний економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9613-4307>

D. M. Motyhin,

судовий експерт, Одеський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-5069-9641>

НЕЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ТЕОРЕТИКО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ

V. Khomutenko,

PhD in Economics, Professor, Judicial expert, Ukraine

I. Lutsenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor

Associate Professor of Finance Department,

Odessa National Economic University, Odessa, Ukraine

D. Motyhin,

Judicial expert, Odesa Research Expert Forensic Center of the Ministry of Internal Affairs, Ukraine

INEFFICIENT USE OF BUDGET FUNDS IN THE SPHERE OF PUBLIC PROCUREMENT: THEORETICAL-PRAGMATIC ASPECT

У статті розкрито особливості ефективності та цільового використання бюджетних коштів у сфері публічних закупівель. Встановлено, що неефективність та нецільове використання бюджетних коштів при виконанні державного бюджету має постійний характер. Визначено загальну суму втрат від правопорушень у бюджетній сфері. Виявлено відсутність у українському законодавстві чіткого, обов'язкового до використання замовником публічних закупівель механізму визначення очікуваної вартості та контролю з боку держави, що призводить до укладення договорів за завищеними цінами та до ймовірності завищення очікуваної вартості та перевитрат бюджетних коштів. Запропоновано на законодавчому рівні визначити терміни «очікувана вартість», «ринкова вартість предмету закупівлі» та встановлення обов'язкової відповідності договірної вартості предмету закупівлі її ринковій вартості.

Ukraine is currently at war with the Russian Federation, which requires large financial resources and causes a high level of budget spending on defense. Therefore, in the conditions of the state's limited financial resources, the issue of maximum saving of budget funds, their effective and targeted use becomes especially relevant. The article reveals the specifics of efficiency and targeted use of budget funds in the field of public procurement. The article reveals the specifics of efficiency and targeted use of budget funds in the field of public procurement. It was established that inefficiency and inappropriate use of budget funds in the implementation of the state budget is of a permanent nature. The total amount of losses from offenses in the budget sphere was determined, which amounted to UAH 331.36 billion for the period 2018-2022, including UAH 89.97 billion due to non-targeted use of budget funds and due to inefficient use of budget funds 65 UAH 91 billion. It is emphasized that the most common types of offenses in the budgetary sphere are: making unjustified management decisions; deficiencies in planning or lack of reasonable forecasting and planning; excessive payment for completed construction works. The main problematic issues regarding the effective use of budget funds in the field of public

procurement are considered. The lack of a clear mechanism for determining the expected cost and control by the state, which is mandatory for the use by the customer of public procurement in the Ukrainian legislation, leads to the conclusion of contracts at inflated prices and to the probability of overestimation of the expected cost and overspending of budget funds. The terms "efficiency" and "effectiveness" are defined. It is proposed to define at the legislative level the terms "expected value", "market value of the subject of procurement" and establish the mandatory compliance of the contractual value of the subject of procurement with its market value in order to prevent budgetary losses of the state and local self-government bodies from conducting public procurement. Appropriate conclusions and proposals have been made regarding the prevention of budget losses as a result of inefficient use of budget funds in the field of public procurement.

Ключові слова: бюджет, бюджетні кошти, ефективність, публічні послуги.

Keywords: budget, budget funds, efficiency, public services.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Дотримання законності у сфері публічних закупівель є винятково важливим завданням виконавчої влади та відповідних контролюючих служб. Особливо це актуалізується в умовах воєнного стану та дефіциту фінансових ресурсів з вирішення важливих питань оптимізації й збалансування фінансового забезпечення як публічних послуг, так і обороноздатності держави.

Окремою важливою проблемою сфери публічних послуг є: по-перше, юридична невизначеність окремих положень бюджетного та закупівельного законодавства, а саме: механізму реалізації принципів ефективного та результативного використання бюджетних коштів усіма учасниками бюджетного процесу та принципу максимальної економії бюджетних коштів при здійсненні публічних закупівель; по-друге, відсутність норм щодо

відповідальності за неефективне використання бюджетних коштів у сфері публічних закупівель.

Вищезазначене призводить до значних втрат коштів держави та місцевих органів самоврядування. Крім того, неефективне використання бюджетних коштів у сфері публічних закупівель має значний суспільний резонанс.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження з питань визначення ефективності використання бюджетних коштів проводилися багатьма вітчизняними науковцями. Серед них слід назвати таких як Л.Васютинська [1], Т.Воронкова [2], О.Гетманець [3], Н.Мельничук [4], О.Шевчук [5] та ін. Більшість із цих вчених практично єдині у визначенні ефективності використання бюджетних коштів як відношення результату до витрат, що забезпечили його отримання, має управлінський характер і відображає насамперед ступінь досягнення поставлених цілей за умов, які мали місце в процесі використання бюджетних коштів.

Питання критеріїв та показникам оцінки ефективності використання бюджетних коштів у сфері публічних закупівель розглядались такими науковцями як: Н. Здирко [6, 7], Г. Калетник [7] К. Кошкіна [8], Т. Мулик [9], І. Парасій-Вергуненко [10], М. Письменний [11], В. Псьоти [12], Г. Севостьянова [13], та інших. Аналіз наукових робіт свідчить про суперечливість поглядів щодо економічної ефективності використання бюджетних коштів у сфері публічних закупівель. Одна група вчених дотримується думки, що економічна ефективність являє собою співвідношення між досягнутим результатом та використаними на це ресурсами. А критерієм ефективності у цьому випадку є економія бюджетних коштів. Інші науковці, стверджують, що економія коштів не може свідчити про ефективність використання бюджетних коштів і пропонують використовувати через вимірники, які характеризують ступінь досягнутої мети.

З метою упередження втрат держави та місцевих органів самоуправління від неефективного їх використання виникає необхідність уточнення та подальшого дослідження завдань з обґрунтуванням показників оцінювання

ефективності використання бюджетних коштів у сфері публічних закупівель. Вищенаведене актуалізує необхідність дослідження цієї проблеми як науковцями, так і практиками з метою напрацювання шляхів її вирішення.

Метою статті є проведення дослідження неефективного використання бюджетних коштів в сфері публічних закупівель та надання рекомендацій щодо змін у бюджетному законодавстві з метою унеможливлення бюджетних втрат держави та місцевих органів самоуправління від здійснення публічних закупівель.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні нині триває війна з російською федерацією, яка потребує великих фінансових ресурсів та обумовлює високий рівень витрат бюджету на оборону. У Державному бюджеті України на 2024 р. вони склали 1685 млрд. грн, що є більшим на 54% від запланованих власних доходів загального фонду бюджету в 1560 млрд. грн та дефіциту бюджету у 1593,6 млрд. грн [14]. Тому, в умовах обмеженості держави в фінансових ресурсах, особливо актуальним стає питання максимальної економії бюджетних коштів, їх ефективного та цільового використання.

Контроль за дотриманням бюджетного законодавства з метою досягнення економії бюджетних коштів, їх цільового використання, ефективності і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів шляхом прийняття обґрунтованих управлінських рішень, здійснюється уповноваженими органами контролю [15, п.3 ч.1 ст.26]. Органами відповідного контролю в Україні є: Рахункова палата, Державна казначейська служба та Державна аудиторська служба [16, 17, 18], а також виконавчі органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Таблиця 1. Функції уповноважених органів влади щодо контролю і аудиту використання бюджетних коштів

№ з/п	Назва функції контролю	Назва органу влади		
		Рахункова палата	Державна казначейська служба України	Державна аудиторська служба України
1.	Фінансовий аудит щодо проведення витрат державного бюджету	+	+	+
2.	Аудит ефективності бюджетних програм	+		
3.	Фінансовий аудит щодо місцевого бюджету в частині використання коштів державного бюджету	+	+	+
4.	Аудит ефективності місцевого бюджету в частині використання коштів державного бюджету	+		
5.	Контроль використання коштів місцевих бюджетів у частині видатків, які визначаються функціями держави і передані на виконання місцевому самоврядуванню	+		+
6.	Перевірка відповідності взятих об'єктами контролю бюджетних зобов'язань бюджетним асигнуванням		+	+
7.	Контроль цільового використання бюджетних коштів і своєчасного повернення кредитів (позик), отриманих під державні (місцеві) гарантії	+		+

Джерело: складено автором за даними [16, 17, 18]

Результати бюджетного контролю щорічно публікуються уповноваженими органами контролю. Зокрема, відповідно звітів Рахункової палати, за період з 2018 по 2022 роки, загальна сума втрат від правопорушень у бюджетній сфері за цей період становила 331,36 млрд. грн, в тому числі, за рахунок нецільового використання бюджетних коштів 89,97 млрд. грн та за рахунок неефективного використання бюджетних коштів 65,91 млрд. грн або 19,9% від загальної суми виявлених бюджетних порушень за цей період (таблиця 2).

**Таблиця 2. Загальна сума бюджетних правопорушень
за період з 2018-2022 рр.**

Рік	Загальна сума бюджетних порушень (млрд.грн)	в тому числі				Порушення при плануванні публічних закупівель (млрд.грн)	
		порушення бюджетного законодавства (включаючи нецільове використання коштів і порушення при плануванні)		неефективне використання бюджетних коштів (млрд.грн)		млрд. грн	в % до загальної суми порушень
		млрд.грн	в % до загальної суми порушень	млрд.грн	в % до загальної суми порушень		
2018	17,0	5,8	34,12	4,4	25,88	в/д	х
2019	49,9	32,11	64,35	14,68	29,42	в/д	х
2020	26,26	9,56	36,41	11,93	45,43	в/д	х
2021	179,6	38,0	21,16	27,7	15,42	48,0	26,73
2022	58,6	4,5	7,68	7,2	12,29	1,0	1,71

Джерело: складено автором за даними звітів Рахункової палати України [19]

Як свідчить аналіз даних наведених у таблиці 2, неефективність та нецільове використання бюджетних коштів при виконанні державного бюджету має постійний характер. Суттєве їх зростання, у складі встановлених Рахунковою палатою бюджетних порушень, характерне для 2019 р. та 2021 р. Аналіз структури виявлених Рахунковою палатою випадків неефективного використання бюджетних коштів свідчить, що найпоширенішими є такі види порушень як: прийняття необґрунтованих управлінських рішень; недоліки у плануванні або відсутність обґрунтованого прогнозування і планування; надміру завищена оплата виконаних будівельних робіт .

Порушення бюджетного та закупівельного законодавства при використанні бюджетних коштів характерно і для сфери публічних закупівель, про що свідчать дані звітів Державної аудиторської служби України за 2018 – 2023 роки (таблиця 3).

**Таблиця 3. Результати контролю законодавства у сфері закупівель
Державною аудиторською службою України за період 2018-2023 рр.**

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Обсяг охоплених контролем процедур закупівель, (млн.грн) (у %)	78587,2 100,0	186945,5 100,0	178123,4 100,0	266801,7 100,0	265966,8 100,0	196290,2 100,0
2. Виявлено порушень у сфері публічних закупівель, млн.грн	929,3	75275,1	152590,0	163173,9	162882,6	107911,5
2.1 Питома вага виявлених порушень до загального обсягу перевірених процедур закупівель (у %)	1,18	40,27	85,67	61,16	61,24	54,98
3. Нецільове використання бюджетних коштів при публічних закупівлях, (млн.грн)	відсутні дані	відсутні дані	16,2	173,2	381,6	357,3
3.1 Питома вага нецільового використання бюджетних коштів до загального обсягу виявлених порушень (у %)	x	x	0,02	0,11	0,23	0,33

Джерело: складено автором за даними звітів Державної аудиторської служби України [20]

У звітах про діяльність Державної аудиторської служби України відсутні дані про неефективне використання бюджетних коштів у сфері публічних закупівель, що пов'язано з відсутністю у нормативно-правових актах Державної аудиторської служби України завдань з перевірки ефективного використання бюджетних коштів при публічних закупівлях [21]. Варто зазначити, що і в Законі України «Про публічні закупівлі» відсутня відповідальність за неефективне використання бюджетних коштів при здійсненні закупівель [22]. Разом з тим, одним із принципів організації публічних закупівель є принцип «максимальної економії, ефективності та пропорційності» бюджетних коштів, що передбачений Законом України «Про публічні закупівлі» [22,ст.5]. А Бюджетним кодексом України передбачено принципи «ефективності та

результативності» при складанні та виконанні бюджетів усіма учасниками бюджетного процесу [15, ст.7].

Натомість, як у бюджетному законодавстві відсутня дефініція терміну «ефективність» і «результативність», так і у закупівельному законодавстві відсутнє визначення терміну «максимальна економія, ефективність та пропорційність» у використанні бюджетних коштів при здійсненні публічних закупівель [15, 22].

У звітах Міністерства економіки України про публічні закупівлі наводиться показник максимальної економії бюджетних коштів при публічних закупівлях як різниця між очікуваною вартістю предмету закупівлі та договірною ціною закупівлі [23]. Разом з тим, у закупівельному законодавстві відсутнє визначення поняття «очікувана вартість предмету закупівлі» [22], а діючі методичні рекомендації щодо її визначення носять рекомендаційний характер [24, п.1]. Крім того, ціна тендерна пропозиція переможця, яка тотожна договірній ціні предмету укладеного з переможцем торгів, може перевищувати очікувану вартість предмету закупівель, якщо це передбачено тендерною документацією замовника відповідно до Постанови Кабінету Міністрів №1178 від 12.10.2022 [25]. Водночас, ні у Законі України «Про публічні закупівлі», ні у Постанові № 1178 не визначено жодного інструменту контролю за правомірністю формування очікуваної вартості предмету закупівлі, наведеній у оголошенні про закупівлю чи у річному плані закупівель.

Саме тому, на нашу думку, це стало підставою для висновку фахівців Рахункової палати щодо показників економії коштів під час публічних закупівель, наведених у звітах Міністерства економіки України про публічні закупівлі, які «є такими, що не забезпечують впевненості в їх достовірності, оскільки не ґрунтуються на аналізі чинників, що зумовили виникнення такого показника» Крім того, згідно з інформацією, наведеною в річному звіті Рахункової палати за 2022 рік «Мінекономіки не розробило та не затвердило методики комплексного економічного аналізу ефективності системи публічних закупівель» [19].

Вищенаведене, свідчить про необхідність змін в закупівельному та бюджетному законодавстві щодо ефективного використання бюджетних коштів у сфері публічних закупівель. Тому прийняття до розгляду Верховною радою двох законопроектів: «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо встановлення відповідальності за неефективне використання бюджетних коштів» за №10150 від 13.10.2023 [26] та «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення інструментів протидії порушенням у сфері закупівель» за №10090-1 від 12.10.2023 [27], є позитивним зрушенням у вирішенні цієї проблеми.

Так, у законопроекті №10150 від 13.10.2023 запропоновано визначення терміну «ефективне використання бюджетних коштів» (до п.25 ч.1 Бюджетного кодексу України) та визначенням, що «неефективним використання бюджетних коштів є сукупність дій учасника бюджетного процесу відповідно до його повноважень, що призвели до: не досягнення учасником бюджетного процесу цілей, запланованих на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку економіки при виконанні бюджетів; не забезпечення якісного надання публічних послуг при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів; не отримання максимального результату визначеного розрахунками витрат бюджету відповідно до затверджених законодавством методик та правил, при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів" (доповнення до ч.2 ст.119 Бюджетного кодексу України).

Однак, норма, яка наведена в законопроекті, щодо визначення неефективного витрачання бюджетних коштів, на нашу думку, потребує конкретизації, оскільки у практиці управління та фінансового контролю за використанням бюджетних коштів за окремою закупівельною операцією, неможливо буде встановити чи досягнуто учасником бюджетного процесу здійсненої ним закупівельної операції «цілей, запланованих на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку економіки».

Варто зазначити, що термін «*ефективність*» та «*результативність*» характеризується у ДСТУ ISO 9000:2015: «ефективність» як «*співвідношення*

між досягнутим результатом і використаними ресурсами» [28, п. 3.7.10], а «результативність» як «ступінь реалізації запланованих дій і досягнення запланованих результатів» [28, п. 3.7.11].

Враховуючи нормативне визначення, то під ефективністю використання бюджетних коштів у публічних закупівлях слід розуміти співвідношення використаних бюджетних коштів на закупівлю (бюджетних асигнувань) та вартість предмету закупівлі, (з урахуванням їх кількості, якості та термінів поставки), в рамках виконаного суб'єктом господарювання договору про закупівлю. А під результативністю це відповідність придбаних предметів закупівлі тим завданням виконання яких поставлено перед суб'єктом господарювання, відповідно їх функціям (місії), для якої вони створені, що упередить придбання «барабанів для укриття і сковорідки» та інших негараздів.

Щодо принципу «максимальна економія», то ми погоджуємось з визначення науковця Н. Здирко який трактує його як «бережливе, ощадне витрачання бюджетних коштів, тобто мінімум витрат для придбання предмета закупівлі» [6], при умові додержання необхідної якості предметів закупівель та обґрунтованої кількості та строків поставки.

Крім того, на нашу думку необхідно закріпити на законодавчому рівні визначення термінів «очікувана вартість» та «ринкова вартість предмету закупівлі», а також встановити обов'язкову відповідність договірної вартості предмету закупівлі її ринковій вартості.

В контексті визначення ефективного використання бюджетних коштів при здійсненні закупівельних операцій важливим є питання обґрунтованості та документальне підтвердження розміру очікуваної вартості предмету закупівлі, включеної до річного плану закупівель та відповідностей здійснених закупівельних операцій учасником бюджетного процесу своїм функціям (місії) та досягнення цілей, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень, які встановлені головним розпорядником і закріплені кошторисом.

Відсутність у українському законодавстві чіткого, обов'язкового до використання замовником публічних закупівель механізму визначення очікуваної вартості та контролю з боку держави може призводити до укладення договорів за завищеними цінами та до ймовірності завищення очікуваної вартості та перевитрат бюджетних коштів.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Отже, лише юридична визначеність положень бюджетного та закупівельного законодавства щодо забезпечення ефективного використання бюджетних коштів при здійсненні публічних закупівель і розроблення чіткого механізму оцінки ефективності та неефективного використання бюджетних коштів унеможливить бюджетних втрат держави та місцевих органів самоуправління від здійснення публічних закупівель. Загалом, у сфері публічних закупівель необхідним є проведення постійного моніторингу ефективності та цільового використання бюджетних коштів, що значно вплине на своєчасність виявлення бюджетних правопорушення та упередить втрати фінансових ресурсів держави.

Література

1. Васютинська Л.А. Підвищення ефективності управління видатками бюджету: проблематика та прагматика. *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць*. Одеса, 2019. № 1 (69). С. 140–148.
2. Воронкова Т.Є., Мельник А.О. Економічний зміст показників ефективності використання бюджетних коштів. *Економіка та держава*. 2020. № 11. С. 84–87.
3. Гетманець О.В. Бюджетні правопорушення як загроза фінансовій безпеці державі й умови їх подолання. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: тези доп. VIII Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Харків, 6 груд. 2019 р.). Харків, 2019. С.160-162

4. Мельничук Н. Ю. Науковий підхід до оцінки ефективності управління бюджетними коштами. *Інноваційна економіка*. 2020. № 1-2. С. 151-156.
5. Шевчук М. В. Правова охорона цільового та ефективного використання бюджетних коштів. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. № 2. С. 176-180
6. Зdirко Н.Г. Аналіз та державний аудит публічних закупівель : теорія, методологія, організація : автореферат дис. ... д-ра екон. наук. : 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки". Київ, 2020. 39 с.
7. Калетнік Г. М., Зdirко Н. Г. Державний аудит та аналіз економічних, енергетичних та екологічних складових публічних закупівель: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 420 с.
8. Кошкіна К. О. Теоретичні аспекти вимірювання ефективності видатків на публічні закупівлі. The 5th International scientific and practical conference “Science and technology: problems, prospects and innovations” (February 16-18, 2023). Осака, Японія, 2023. С.363-369
9. Мулик Т. О., Зdirко Н. Г. Методичний інструментарій аналізу публічних закупівель. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7727> (дата звернення: 18.01.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.3.68
10. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз публічних закупівель: методичні та практичні аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. Острог: Вид-во НаУОА, грудень 2017. № 7(35). С. 65-71.
11. Письменна М.С. Концепція аналізу ефективності системи державних закупівель. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 5(10). URL: http://www.easterneuropeebm.in.ua/journal/10_2017/23.pdf

12. Псьота В.О. Обліково-аналітичне забезпечення публічних закупівель в закладах освіти державного сектору: автореф. дис. ... док. філос.: 071. Житомир, 2021. 21 с.

13. Севостьянова Г.С. Державне регулювання публічних закупівель в умовах євроінтеграційних процесів: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03. Харків, 2021. 21 с.

14. Про Державний бюджет України на 2024 р.: Закон України від 9.11.2023 року № 3460-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text>

15. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року №2456-VI «Законодавство України»/ВР України. URL: [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text)

16. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету міністрів України від 3 лютого 2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/43-2016-%D0%BF>.

17. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 215 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/215-2015-%D0%BF>

18. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 року № 576-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

19. Звіти про результати аналізу щорічного звіту Міністерства економіки України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель (щодо кількісних і вартісних показників закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівня конкуренції, кількості скарг) та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель за період 2020-2023 рр. URL: <https://rp.gov.ua/Activity/Reports/>

20. Звіти результатів діяльності Державної аудиторської служби України та її міжрегіональних територіальних органів за 2018-2023 рр. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/user/Pages/53>

21. Порядок проведення перевірок закупівель Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами:

Постанова Кабінету Міністрів України від 1.08.2013 р. № 631. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/631-2013- %D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/631-2013-%D0%BF#Text)

22. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 року №922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>

23. Звіти Міністерства економіки України «Що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель» URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=ca5d0012-c7f9-4750-b1f8-cf5550ecb270&tag=Zviti>

24. Примірна методика визначення очікуваної вартості предмета закупівлі: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 18.02.2020 р. № 275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0275915-20#Text>

25. Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі»: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 р. № 1178. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF/ed20230907#Text>

26. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо встановлення відповідальності за неефективне використання бюджетних коштів: Проект Закону України від 13.10.2023 № 10150 URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=76989

27. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення інструментів протидії порушенням у сфері закупівель: Проект Закону України від 12.10.2023 № 10090-1 URL: : <https://ips.ligazakon.net/document/II10111I?hide=true>

28. ДСТУ ISO 9000:2015. Система управління якістю. Основні положення та словник термінів. (ISO 9000:2015, IDT). [Чинний від 01.07.2016], Вид. офіц. Київ: ДП УкрНДНЦ, 2016. 45 с. (Інформація та документація)

References

1. Vasyutynska, L.A. (2019), “Increasing the efficiency of budget expenditure management: issues and pragmatics”, *Bulletin of socio-economic research: coll. of science works*, Odesa, vol. 1, (69), pp. 140–148.
2. Voronkova, T. and Melnik, A. (2020), “Economic change of indicators of efficiency from the budgetary costs transfer”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 11, pp. 84–87. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.11.84
3. Hetmanets, O.V. (2019), “Budget offenses as a threat to the financial security of the state and the conditions for overcoming them”, *Suchasni problemy pravovoho, ekonomichnoho ta sotsial'noho rozvytku derzhavy: tezy dop. VIII Mizhnar. nauk.- prakt. konf.* [Modern problems of legal, economic and social development of the state: theses of the addendum. VIII International science - practice conf.], Kharkiv, Ukraine, pp.160-162.
4. Melnychuk, N.Yu (2020), “A scientific approach to evaluating the effectiveness of budget funds management”, *Innovative economy*, vol. 1-2, pp. 151-156
5. Shevchuk, M.V. (2019), “Legal protection of targeted and effective use of budget funds”, *Visegrad Journal on Human Rights*, vol. 2, pp. 176-180
6. Zdyrko, N.H. (2020), “Analysis and state audit of public procurement: theory, methodology, organization”, Abstract of the dissertation, Economy, National Acad. agrarian of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine
7. Kaletnik, G. M. and Zdyrko, N. G. (2021), *Derzhavnyj audyt ta analiz ekonomichnykh, enerhetychnykh ta ekolohichnykh skladovykh publichnykh zakupivel'* [State audit and analysis of economic, energy and environmental components of public procurement], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine
8. Koshkina, K. O. (2023), “ Theoretical aspects of measuring the efficiency of expenditures on public procurement”, *Science and technology: problems, prospects and innovations. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference*, CPN Publishing Group, Osaka, Japan, pp. 21-27, available at: <https://sci-conf.com.ua/v-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiyascience-and->

technology-problems-prospects-and-innovations-16-18-02-2023-osakayaponiya-arhiv/ (Accessed 09 January 2024)

9. Mulyk, T. and Zdyrko, N. (2020), "Methodological tools of the analysis of public procurement", *Efektyvna ekonomika*, [Online], vol. 3, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7727> (Accessed 09 January 2024).

10. Parasi-Verhunencko, I. M. (2017), "Public procurement analysis: methodological and practical aspects", *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»*. Seriiia «Ekonomika», vol. 7(35), pp. 65-71.

11. Pysmenna, M.S. (2017), "Concept of analyzing the efficiency of the public procurement system", *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, vol. 5(10), [Online], available at: [http:// http://www.easterneuropeebm.in.ua/journal/10_2017/23.pdf](http://www.easterneuropeebm.in.ua/journal/10_2017/23.pdf) (Accessed 09 January 2024)

12. Psyota, V.O. (2021), "Accounting and analytical support for public procurement in public sector educational institutions", Abstract of the dissertation, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

13. Sevostyanova, G.S. (2021), "State regulation of public procurement in the context of European integration processes", Ph.D. Thesis, Economy and management of the national economy, National Academy of Sciences of Ukraine, N.-d. center of industry development problems, Kharkiv, Ukraine

14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine "About the State Budget of Ukraine for 2024", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (Accessed 18 January 2024)

15. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "Budget Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (Accessed 18 January 2024)

16. The Cabinet of Ministers of Ukraine (2016), Resolution "On the approval of the Regulation on the State Audit Service of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/43-2016-%D0%BF> (Accessed 18 January 2024)

17. The Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Resolution “On the approval of the Regulation on the State Treasury Service of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/215-2015-%D0%BF> (Accessed 19 January 2024)

18. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “About the Accounting Chamber”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (Accessed 19 January 2024)

19. Accounting Chamber of Ukraine (2024), “Reports on the results of the analysis of the annual report of the Ministry of Economy of Ukraine, which contains an analysis of the functioning of the public procurement system (regarding the quantitative and cost indicators of procurement in terms of procedures and procurement items, the level of competition, the number of complaints) and generalized information on the results of control in the field of procurement for the period 2020-2023”, available at: <https://rp.gov.ua/Activity/Reports/> (Accessed 10 January 2024)

20. State Audit Service of Ukraine (2024), “Reports on the results of the State Audit Service of Ukraine and its interregional territorial bodies for 2018-2023”, available at: <https://dasu.gov.ua/ua/user/Pages/53> (Accessed 10 January 2024)

21. The Cabinet of Ministers of Ukraine (2013), Resolution “The procedure for conducting procurement audits by the State Audit Service and its interregional territorial bodies”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/631-2013-%D0%BF#Text> (Accessed 15 January 2024)

22. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “About public procurement”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (Accessed 15 January 2024)

23. Ministry of Economy of Ukraine (2016), “Reports containing an analysis of the functioning of the public procurement system and generalized information on the results of control in the field of procurement”, available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=ca5d0012-c7f9-4750-b1f8-cf5550ecb270&tag=Zviti> (Accessed 15 January 2024)

24. The Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture (2020), Order “An exemplary method of determining the expected value of the purchase item”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0275915-20#Text> (Accessed 25 January 2024)

25. The Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), Resolution “On approval of the specifics of public procurement of goods, works and services for customers provided for by the Law of Ukraine “On Public Procurement””, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF/ed20230907#> Text (Accessed 26 January 2024)

26. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), Draft Law of Ukraine “On amendments to the Budget Code of Ukraine regarding the establishment of responsibility for inefficient use of budget funds”, available at: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=76989 (Accessed 25 January 2024)

27. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), Draft Law of Ukraine “On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses Regarding the Improvement of Tools for Combating Violations in the Sphere of Procurement”, available at: <https://ips.ligazakon.net/document/JI10111I?hide=true> (Accessed 25 January 2024)

28. SE UkrNDNC (2016), DSTU ISO 9000:2015. Systema upravlinnia iakistiu. Osnovni polozhennia ta slovnyk terminiv. (ISO 9000:2015, IDT) [DSTU ISO 9000:2015. Quality management system. Basic provisions and glossary of terms”. (ISO 9000:2015, IDT)], SE UkrNDNC, Kyiv, Ukraine.